Dosarul nr. 4r-4370/25
4-23070002-02-4r-03112025

Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani)
Judecător Verginia BALTAG

D E C I Z I E
în numele Legii

18 februarie 2026 **mun. Chișinău**

COLEGIUL PENAL AL CURŢII DE APEL CENTRU
Având în componența sa:
Președintele ședinței Eugeniu BEȘELEA
Judecători Ion BULHAC și Vitalie BUDECI

a examinat în ordine de recurs, fără prezența părților, recursul declarat de către victima Svetlana SVIRIDOVA, împotriva Hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 4-2947/2024 din 23 septembrie 2025, în cauza contravențională intentată prin Procesul-verbal cu privire la contravenție nr. 19 din 11 mai 2023 în privința lui **Olga ROȘCA** în temeiul art.179 Cod contravențional.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:
în procedura instanței de fond, din 16.05.2023 până la 23.09.2025;
în Curtea de Apel Centru, din 03.11.2025. până la 18.02.2026.
Procedura de notificare a părților a fost executată.

Verificând legalitatea Hotărârii atacate, pe baza materialelor din dosar, în contextul motivelor invocate de recurent, Colegiul penal al Curții de Apel Centru,

A C O N S T A T A T :

1. La data de 11 mai 2023, de către agentul constatator din cadrul Primăriei or. *****, specialist principal al serviciului juridic Radu AVASILOAIE, în privința Olgăi ROȘCA a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție nr. 19. Potrivit acestuia, în sarcina acesteia s-a reținut că, pe str-la ***** nr. *****din orașul *****, *****, a edificat o construcție cu suprafața totală de aproximativ 4–5 m.p, cu abateri de la planul casei de pe terenul aferent cu numărul cadastral ***** fără actele permisive care urmau a fi eliberate în modul stabilit de autoritatea publică locală, prin aceasta a comis contravenția prevăzută de art.179 Cod contravențional.

La 16 mai 2023, în conformitate cu prevederile art.395 Cod contravențional, cauza contravențională pornită în privința Olgăi ROȘCA a fost expediată spre examinare, conform competenței, în instanța de judecată.

2. *Prin Hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 4-2947/2024 din 23 septembrie 2025,* a fost încetat procesul contravențional în privința Olga ROȘCA , născută la *****, IDNP *****, învinuită de săvârșirea contravenției prevăzute de art.179 Cod contravențional, din motiv că nu există faptul contravenției.

A fost respinsă acțiunea civilă formulată de Svetlana SVIRIDOVA , ca fiind neîntemeiată.

3. *Nefiind de acord cu Hotărârea instanței de fond, victima Svetlana SVIRIDOVA a declarat recurs* în termenul legal, prin care solicită admiterea recursului, casarea Hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 4-2947/2024 din 23 septembrie 2025, cu adoptarea unei noi hotărâri, prin care să fie recunoscută ROȘCA Olga vinovată de comiterea contravenției prevăzute de art.179 Cod contravențional și să-i fie aplicată sancțiune sub formă de amendă în mărime de 400 (patru sute) unități convenționale, ce constituie suma de 20 000 (douăzeci mii) lei, aplicarea măsurii de siguranță - demolarea reconstrucției a casei de locuit individuală, amplasată pe terenul cu nr. cadastral *****din *****, or. ***** str-la 1 *****, *****, și încasarea de la ROȘCA Olga în beneficiul meu a sumei de 100 000 (o sută de mii) lei, cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin contravenție și a sumei de 200 000 (două sute de mii) euro, cu titlu de prejudiciu material prin contravenție cauzat prin contravenție.

În motivarea recursului victima a menționat că, Hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 4-2947/2024 din 23 septembrie 2025 este neîntemeiată, din considerentul că, instanța nu a dat doar o apreciere probelor prezentate la materialele cauzei contravenționale.

Invocă faptul că la adoptarea hotărârii din 23 septembrie 2025 judecătorul Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani), , nu a ținut cont de argumentele victimei, expuse în pledoarii și neîntemeiat a încetat procesul contravențional în privința lui Olga ROȘCA, învinuită de săvârșirea contravenției prevăzute de art.179 Cod contravențional, deoarece vinovăția contravenientei ROȘCA Olga în comiterea contravenției imputate se demonstrează prin următoarele probe: Proces-verbal de audiere a persoanei în privința căreia a fost pornit proces contravențional din 11 mai 2023 (f.d. 90-91), din care rezultă că ROȘCA Olga recunoaște contravenția ce îi se impută (f.d. 90), ceea ce înseamnă că ROȘCA Olga este de acord cu învinuirile înaintate de către agent constatator, care a pornit procesul contravențional pe faptul executării lucrărilor de reconstrucție a casei de locuit individuale în lipsa actelor permisive (f.d. 26-27); • Proces-verbal cu privire la contravenție nr. 19 din 11 mai 2023 (f.d. 92-93), potrivit căreia ROȘCA Olga a menționat că obiecțiile și probele aduse de persoana în a cărei privință s-a întocmit procesul-verbal nu sunt, declarațiile le-a făcut în cadrul procesului verbal de audiere a persoanei în privința căreia a fost pornit proces contravențional; • Proces-verbal de cercetare la fața locului din 05 mai 2023 (f.d. 31-32); • Proces-verbal de audiere a victimei din 05 mai 2023 (f.d. 41- 42); • Proces-verbal de cercetare la fața locului din 05 mai 2023 (f.d. 47-48), în cadrul ședințelor de judecată contravenientă ROȘCA Olga nu a prezentat documente, ce ar confirma legalitatea reconstrucției a casei de locuit individuală, amplasată pe terenul cu nr. cadastral *****din *****, or. ***** str-la 1 *****, *****, cum ar fi: certificatul de urbanism pentru proiectare, documentația de proiect, autorizația de construire, procesul-verbal de recepție finală, avizul de recepție a lucrării cadastrale.

Astfel, se confirmă incontestabil vinovăția lui ROȘCA Olga în săvârșirea contravenției prevăzute la art.179 Cod contravențional - executarea construcțiilor de orice categorie, a lucrărilor de modificare, reamenajare, consolidare și reparație capitală a clădirilor și edificiilor, indiferent de tipul de proprietate și de destinație, fără autorizație de construcție, eliberată în modul stabilit, se sancționează cu amendă de la 250 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 900 la 1200 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 1000 la 1500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an.

Notează recurenta că conform art.32 alin.(1) Cod contravențional, sancțiunea contravențională este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare ce se aplică, în numele legii, persoanei care a săvârșit o contravenție. Reieșind din circumstanțele cazului, ținând cont de scopul sancțiunii contravenționale de reeducare și corectarea persoanei care a săvârșit contravenția, consider că instanța de judecată urmează să stabilească față de ROȘCA Olga pentru comiterea contravenției prevăzute de art.179 Cod contravențional, sancțiune sub formă de amendă în mărime de 400 (patru sute) unități convenționale, ce constituie suma de 20 000 (douăzeci mii) lei.

Totodată, potrivit art.439/4 lit.b) Cod contravențional, în procesul contravențional, în scopul înlăturării consecințelor faptei, a unui pericol ori pentru prevenirea săvârșirii faptelor contravenționale prevăzute de prezentul cod, chiar dacă nu sânt întrunite condițiile de tragere la răspundere contravențională, se poate aplica una sau mai multe din următoarele măsuri de siguranță: demolarea construcțiilor neautorizate și/sau defrișarea arborilor și arbuștilor. Conform art.439/6 alin.(1) și (4) Cod contravențional, demolarea construcțiilor neautorizate se aplică în cazul faptelor prevăzute la art. 16, 134, 134/1, 168, art.177 alin.(3), alin.(4) lit.c) și d), art.178, 179 și 226 și atrage, după caz, remedierea construcțiilor afectate în urma intervențiilor neautorizate. Demolarea construcțiilor neautorizate și defrișarea arborilor și arbuștilor se execută de către contravenient pe cont propriu sau de către autoritățile administrației publice locale din contul proprietarului.

Reieșind din faptul că contravenientă ROȘCA Olga este vinovată de comiterea contravenției prevăzute de art.179 Cod contravențional, și anume de săvârșirea faptei de executarea lucrărilor de reconstrucție a casei de locuit individuală în lipsa actelor permisive, amplasată pe terenul cu nr. cadastral *****din *****, or. ***** str-la 1 *****, *****, în lipsa autorizației de construire, eliberată de autoritatea publică locală, consideră este necesară aplicarea măsurii de siguranță - demolarea reconstrucției a casei de locuit individuală, amplasată pe terenul cu nr. cadastral *****din *****, or. ***** str-la 1 *****, *****.

Reiterează recurenta faptul că în conformitate cu prevederile art.45 Cod contravențional, persoana al cărei drept sau interes legitim a fost lezat prin contravenție îl poate apăra prin acțiune civilă depusă conform legislației procedurale civile. Această persoană are în special dreptul la repararea prejudiciului patrimonial și a celui nepatrimonial cauzate prin contravenție. Prezentul alineat se aplică în egală măsură și în cazul în care, în sensul art.30 alin.(11), se consideră că făptuitorul nu a fost supus răspunderii contravenționale. Soluționând cauza contravențională, autoritatea competentă este în drept, la cererea victimei, să dispună repararea prejudiciului cauzat prin contravenție în cazul în care

nu există divergențe asupra întinderii lui. Potrivit art.1998 alin.(1) Cod civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune. În corespundere cu prevederile art.2036 alin.(1) Cod civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de lege, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin plata de despăgubiri. Potrivit art.2037 alin.(1) Cod civil, mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate.

Notează recurenta că ea se plânge de faptul că prin contravenția prevăzută de art.179 Cod contravențional al Republicii Moldova, care a fost comisă de către ROȘCA Olga ca urmare a executării lucrărilor de reconstrucție a casei de locuit individuală în lipsa actelor permisive, amplasată pe terenul cu nr. cadastral *****din *****, or. ***** str-la 1 *****, *****, i-au fost cauzate prejudicii morale și materiale și anume apa de pe acoperișul toaletei în curte ajunge pe gard său și pe fundația casei sale, ceea ce duce la deteriorarea construcției, jgheaburi instalate pe construcții neautorizate sunt direcționale către beciul său și direct către fundația casei sale, ceea ce duce la deteriorarea construcției, pereții exteriori ai casei sale se deteriorează din cauza că cade umbra construcțiilor neautorizate și pereți nu se usucă, apar eflorescențe, centrală termică pe gaz instalată pe construcții neautorizate este îndreptată spre fereastră de la mansarda casei sale, ceea ce îi creează incomodități din cauza fumului care iese din această centrală termică, ca urmare a construcțiilor neautorizate a fost distrus sistemul de scurgere a apelor pluviale, ceea ce duce la deteriorarea fundației casei sale, iar în loc de sistemul de scurgere a apelor pluviale sa săpat o groapă în care se toarnă apă murdară.

În astfel de circumstanțe, victima SVIRIDOVA Svetlana, a avut de suportat prejudiciu de natură morală și materială, care urmare a executării lucrărilor de reconstrucție a casei de locuit individuală în lipsa actelor permisive, amplasată pe terenul cu nr. cadastral *****din *****, or. ***** str-la 1 *****, *****: prejudiciu moral îl estimează în mărime de 100 000 (o sută de mii) lei, iar prejudiciu material îl estimează în mărime de 200 000 (două sute de mii) euro.

4. ***Procedura de notificare a părților a fost executată.***

În conformitate cu art.3 alin.(1) Cod de procedură penală, în desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanța judecătorească.

La judecarea recursului, Colegiul Penal reieșind din modificările operate prin Legea nr.245 din 31.07.2023 „pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului de procedură penală și a Codului contravențional”, în vigoare din 22.08.2023), în temeiul art.447 alin.(1), (2) Cod de procedură penală (în redacția Legii nr. 245 din 31.07.2023 „pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului de procedură penală și a Codului contravențional”, în vigoare din 22.08.2023), Colegiul Penal a dispus examinarea

cauzei penale în ordine de recurs, în lipsa părților, fiindu-le comunicat acestora despre data, ora și locul examinării cauzei penale și cu acordarea dreptului depunerii referinței.

În conform art.471 alin.(1) Cod contravențional, recursul se judecă de un complet din 3 judecători, fără prezența părților.

Fiind notificate de către instanța de recurs părțile la proces, în conformitate cu art.471 alin.(2) Cod contravențional, agentul constatator, victima și contravenienta au fost înștiințați legal despre data examinării recursului și despre faptul că sunt în drept să depună prin intermediul Secției monitorizare și relații publice a Curții de Apel Centru, referințe, completări la cererea de recurs, sau alte cereri/demersuri, însă acestea trebuie să parvină la instanța de recurs, cu cel puțin 1 (una) zile înainte de data ședinței de judecată. Deci, cauza contravențională se va examina în lipsa părților în procedură scrisă.

La data de 09 decembrie 2025, prin intermediul Secției monitorizare și relații publice a Curții de Apel Centru recurenta Svetlana SVIRIDOVA a depus o cerere prin care a solicitat examinarea cauzei cu participarea părților.

În motivarea cererii depuse s-a invocat faptul că prezenta cauză prezintă un interes deosebit pentru jurisprudența Curții de Apel Centru ce vizează examinarea cauzelor contravenționale privind demolarea construcțiilor neautorizate - or, demolarea construcției neautorizate solicitată de Svetlana SVIRIDOVA în recursul împotriva hotărârii contestate ar putea ridica problema încălcărilor drepturilor fundamentale ale omului - a se vedea cauza Ivanova şi Cherkezov c. Bulgariei (cererea nr. 46577/15).

În al doilea rând, judecătorul Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani), Verginia BALTAG, a privat-o de dreptul de a-i pune întrebări contravenientei Rosea Olga, care a executat construcţia neautorizată. Aşadar, la una dintre ședințele, şi anume, pe 28 februarie 2025, judecătorul a țipat la Svetlana SVIRIDOVA *(Не надо извиняться. Надо меня слушать. Когда я говорю, надо меня слушать. Задаёте вопрос, есть вопросы, она ответила. Если Вам не нравятся её ответы, это не значит, что она не отвечала или не ответила на Ваш вопрос. Это был её ответ. Будем рассматривать из того, что у нас есть на столе, и всё. Есть ещё вопросы?)* atât de mult încât a derutat-o şi nu s-a putut concentra asupra întrebărilor pe care ar fi vrut să le pună contravenientei Roşea Olga.

În al treilea rând, judecătorul Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani), Verginia BALTAG, care a judecat cauza contravențională intentată în privința lui ROȘCA Olga în baza art.179 Cod contravențional, nu şi-a păstrat imparțialitatea şi obiectivitatea, atunci când în partea descriptivă a hotărârii din 23 septembrie 2025 nu a indicat probele pe care se întemeiază concluzia privind încetarea procesului contravențional şi motivele de respingere a probelor administrate de agentul constatator în vederea tragerii la răspundere contravențională a lui ROȘCA Olga, fapt ce contravine prevederilor art.462 alin.(4) lit.b) Cod contravențional.

În aceste circumstanțe, recurenta a solicitat fixarea ședinței de judecată cu citarea părților pentru prezentare la proces.

Examinând cererea depusă la data de 09 decembrie 2025 de recurenta Svetlana SVIRIDOVA, prin care s-a solicitat examinarea recursului cu participarea părților, Colegiul penal reține următoarele.

Colegiul menționează că exigențele privind dreptul la un proces echitabil sunt consacrate de art.6 § 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, care garantează dreptul oricărei persoane la examinarea cauzei sale de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat în mod constant că aceste garanții vizează echitatea procedurii în ansamblul său, iar nu fiecare etapă a procesului analizată izolat (*Dombo Beheer B.V. c. Țărilor de Jos*, *Mirilashvili c. Rusiei*).

În jurisprudența sa constantă, Curtea a reținut că *dreptul la o ședință publică și la prezența părților nu are un caracter absolut,* în special în fazele căilor de atac, atunci când instanța este chemată să se pronunțe preponderent asupra unor chestiuni de drept, iar nu asupra aprecierii nemijlocite a probelor sau a credibilității persoanelor audiate (*Helmers c. Suediei*, *Fejde c. Suediei*, *Jussila c. Finlandei*).

Sub acest aspect, Colegiul subliniază că procedura recursului în materie contravențională, reglementată de art.471 alin.(1) Cod contravențional, are ca obiect verificarea legalității și temeiniciei hotărârii instanței de fond, în limitele stabilite de lege, fără reexaminarea nemijlocită a probelor. Astfel, legiuitorul a prevăzut expres examinarea recursului fără prezența părților, procedură care, prin ea însăși, nu contravine exigențelor art.6 din Convenție.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că o procedură exclusiv scrisă poate fi compatibilă cu art.6 § 1 din Convenție, dacă părților li s-a oferit posibilitatea efectivă de a-și prezenta cauza, de a lua cunoștință de observațiile celeilalte părți și de a formula argumente și obiecții relevante (*Göç c. Turciei*, *Miller c. Suediei*). Ceea ce este determinant nu este forma procedurii, ci efectivitatea dreptului la apărare și caracterul contradictoriu al procedurii.

În cauza de față, Colegiul constată că părțile au fost legal și efectiv informate despre data examinării recursului, precum și despre dreptul de a depune referințe scrise, completări, probe și alte demersuri, în termenele prevăzute de lege. Argumentele prezentate în scris au fost examinate în mod efectiv de instanță și vor fi reflectate în hotărârea pronunțată, care constituie, potrivit jurisprudenței CEDO, principalul instrument de verificare a respectării garanțiilor procedurale (*Hirvisaari c. Finlandei*).

Referitor la susținerea recurentei privind pretinsul interes deosebit al speței pentru jurisprudență și necesitatea prezenței nemijlocite a părților, Colegiul reține că simpla invocare a unor eventuale implicații asupra drepturilor fundamentale nu este suficientă, în lipsa unor elemente concrete care să demonstreze imposibilitatea examinării efective a cauzei în cadrul procedurii scrise. Curtea Europeană a reținut că statele dispun de o marjă de apreciere în organizarea procedurilor judiciare, inclusiv în ceea ce privește modalitatea de examinare a căilor de atac, cu condiția respectării caracterului echitabil al procedurii (*Schuler-Zgraggen c. Elveției*).

Prin urmare, Colegiul constată că examinarea recursului în lipsa părților nu aduce atingere principiilor egalității armelor și contradictorialității, nu afectează substanța dreptului de acces la justiție și asigură un just echilibru între interesul general al bunei administrări a justiției și interesele legitime ale părților, conform standardelor stabilite de art.6 din Convenție și de jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului.

Analizând argumentele recurentei expuse în cererea depusă la data de 09.12.2025, referitoare la examinarea recursului cu participarea părților, Colegiul penal reține că speța dedusă judecății nu prezintă un interes deosebit pentru jurisprudență care să impună prezența nemijlocită a părților în ședința de judecată. În consecință, în temeiul dispozițiilor art.471 alin.(1) Cod contravențional, instanța a procedat la examinarea cauzei în lipsa părților, cu respectarea principiilor fundamentale ale procesului penal, respectiv contradictorialitatea, dreptul la apărare și soluționarea cauzei într-un termen rezonabil și echitabil.

5. Deliberând asupra motivelor invocate în recurs, verificând legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate, pe baza probelor administrate și cercetate de prima instanță, Colegiul penal ajunge la concluzia de a respinge ca fiind nefondat recursul declarat de victima Svetlana SVIRIDOVA, împotriva Hotărârii Judecătoriei Chişinău (sediul Buiucani) nr. 4-2947/2024 din 23 septembrie 2025, din considerentele ce succed.

6. În conformitate cu prevederile art.473 alin.(1) pct.1) lit.c) Cod contravențional, după examinarea recursului, instanța de recurs *respinge recursul și menține hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat.*

Instanța de recurs relevă că, domeniul contravențional a fost asimilat „acuzațiilor în materie penală”, în înțelesul european autonom al art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Analizând situația de fapt a cauzelor *Ziliberberg contra Moldovei, hotărâre din 01.02.2005, §35 și Anghel contra României, hotărâre din 04.10.2007, §52*, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că în aceste spețe predomină elementele care sugerează că a fost vorba de acuzații penale. Astfel, în materie contravențională au fost recunoscute garanțiile procedurale specifice materiei penale, printre care și prezumția de nevinovăție, prevăzută de art.6 §2 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Este de menționat că, la judecarea cauzei instanța de fond a ținut cont de cerințele art.458 Cod contravențional, care prevede că, la examinarea cauzei contravenționale instanța de judecată este obligată să determine caracterul veridic al contravenției imputate, existența cauzelor care înlătură caracterul contravențional al faptei, vinovăția persoanei precum și alte circumstanțe ce au importanță la examinarea cauzei, adică să examineze cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv cu respectarea dreptului la un proces echitabil și la apărare.

7. În fapt, potrivit materialelor cauzei Colegiul penal reține că, la data de 11 mai 2023, de către agentul constatator din cadrul Primăriei or. *****, specialist principal al serviciului juridic Radu AVASILOAIE, în privința Olgăi ROȘCA a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție nr. 19.

Potrivit acestuia, în sarcina Olgăi ROȘCA s-a reținut că, pe str-la ***** nr. *****din orașul *****, *****, a edificat o construcție cu suprafața totală de aproximativ 4–5 m.p, cu abateri de la planul casei de pe terenul aferent cu numărul cadastral ***** fără actele permisive care urmau a fi eliberate în modul stabilit de autoritatea publică locală, prin aceasta a comis contravenția prevăzută de art. 179 Cod contravențional.

Pe cale de consecință, în sarcina cet. ROȘCA Olga, s-a reținut comiterea contravenției prevăzute de art.179 Cod contravențional, individualizată după *executarea construcțiilor de orice categorie, a lucrărilor de modificare, reamenajare, consolidare și reparație capitală a*

clădirilor şi edificiilor, indiferent de tipul de proprietate şi de destinaţie, fără autorizaţie de construcţie, eliberată în modul stabilit.

La 16 mai 2023, în conformitate cu prevederile art.395 Cod contravențional, cauza contravențională pornită în privința Olgăi ROȘCA a fost expediată spre examinare, conform competenței, în instanța de judecată.

În consecință, instanța de fond, apreciind ansamblul probelor administrate în conformitate cu principiul liberei aprecieri a probelor și constatând că acuzarea contravențională nu a demonstrat dincolo de orice dubiu rezonabil vinovăția Olgăi ROȘCA în săvârșirea contravenției prevăzute de art.179 Cod contravențional, a reținut inexistența elementelor constitutive ale faptei contravenționale imputate.

În aceste condiții, în temeiul dispozițiilor legale incidente, instanța a dispus încetarea procesului contravențional în privința Olgăi ROȘCA**,** învinuită de săvârșirea contravenției prevăzute de art.179 Cod contravențional**,** pe motiv că nu a fost dovedit faptul contravenției**.**

8. Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe, în limitele motivelor invocate în recurs și ale dispozițiilor legale incidente, Colegiul penal constată că recurenta nu a prezentat argumente de drept și nici probe noi apte să infirme concluziile instanței de fond ori să demonstreze nelegalitatea sau netemeinicia soluției adoptate. În lipsa unor asemenea elemente, care să justifice intervenția instanței de recurs, Colegiul penal apreciază că recursul declarat este nefondat, urmând a fi respins, cu menținerea integrală a hotărârii primei instanțe.

Analizând materialele cauzei, prin prisma principiului aflării adevărului, precum și a dispozițiilor legale ce guvernează sarcina și administrarea probelor în procesul contravențional, Colegiul penal constată că agentul constatator nu a clarificat în mod complet, obiectiv și multilateral circumstanțele cauzei, adoptând decizia de sancționare a cet. ROȘCA Olga în lipsa unor probe pertinente, concludente și suficiente care să demonstreze existența faptei contravenționale și vinovăția acesteia.

Colegiul reține că, potrivit principiilor generale ale dreptului contravențional, sarcina probei revine autorității care a constatat contravenția, iar persoana vizată beneficiază de prezumția de nevinovăție, care subzistă până la dovedirea vinovăției sale prin probe administrate legal și apreciate în ansamblu. Or, simpla constatare a faptei prin procesul-verbal cu privire la contravenție nu echivalează cu dovada vinovăției, acest act având valoare probatorie doar în măsura în care este susținut de alte mijloace de probă administrate în mod legal.

În acest sens, instanța de recurs atestă că din conținutul procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 19 din 11 mai 2023, examinat nemijlocit, nu rezultă cu certitudine că ROȘCA Olga ar fi comis contravenția prevăzută de art.179 Cod contravențional. Procesul-verbal nu este însoțit de înscrisuri, planuri, schițe, fotografii, înregistrări video ori alte materiale probatorii care să confirme existența construcției pretins neautorizate, dimensiunea acesteia, amplasarea exactă, abaterile de la planul imobilului sau lipsa autorizației de construire eliberate în modul stabilit de autoritatea publică locală.

În conformitate cu art.179 Cod contravențional, constituie contravenție *executarea construcţiilor de orice categorie, a lucrărilor de modificare, reamenajare, consolidare şi reparaţie capitală a clădirilor şi edificiilor, indiferent de tipul de proprietate şi de destinaţie,*

fără autorizație de construcție, eliberată în modul stabilit, se sancționează cu amendă de la 250 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 900 la 1200 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 1000 la 1500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice, cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an.

Colegiul constată că agentul constatator a reținut în sarcina lui ROȘCA Olga faptul că, pe str. ***** nr. *****din orașul *****, *****, ar fi edificat o construcție cu suprafața de aproximativ 4–5 m.p., cu abateri de la planul casei situate pe terenul cu numărul cadastral ***** fără actele permisive corespunzătoare. Cu toate acestea, niciun mijloc de probă nu a fost anexat la dosar pentru a susține aceste afirmații, fapt ce a plasat instanța de judecată în imposibilitatea de a verifica veridicitatea circumstanțelor invocate de agentul constatator.

Mai mult, Colegiul reține că ROȘCA Olga nu și-a recunoscut vina în comiterea contravenției imputate, circumstanță care, potrivit standardelor procesului contravențional, impunea cu atât mai mult agentului constatator obligația de a administra probe suplimentare, apte să înlăture orice dubiu rezonabil cu privire la existența faptei și vinovăția persoanei vizate.

În lipsa unor asemenea probe, acuzația contravențională rămâne una pur formală, întemeiată exclusiv pe afirmațiile agentului constatator, fără suport probator, ceea ce este inadmisibil într-un proces guvernat de principiile legalității, prezumției de nevinovăție și liberei aprecieri a probelor.

În susținerea învinuirii aduse Olgăi ROȘCA de către agentul constatator au fost administrate următoarele mijloace de probă:

- Plângerea depusă de către Svetlana SVIRIDOVA la data de 28 februarie 2023, prin care se solicită atragerea la răspundere contravențională, conform art.179 Cod contravențional, a Olgăi ROȘCA pentru reconstrucția neautorizată a unei case de locuit individuale situată pe terenul cu numărul cadastral *****din *****, orașul *****, str-la 1 ***** *****, cu demolarea acestei construcții neautorizate. Tot în această plângere se cere tragerea la răspundere contravențională a lui ROȘCA Maxim și a Lidiei ROȘCA

- Decizia din data de 27 septembrie 1990, prin care s-a recunoscut dreptul de proprietate al lui Valeriu ROȘCA asupra unei construcții neautorizate, respectiv o casă de locuit cu suprafața de 77,9 m² și un șopron, atribuindu-i-se totodată și terenul aferent de 0,06 ha.

- Extrasul din Registrul bunurilor imobile referitor la imobilul cu numărul cadastral ***** situat în *****, or. *****, str-la 1 ***** *****. Din acest document rezultă că dreptul de proprietate asupra construcției cu suprafața de 100 m² și a construcției accesorii cu suprafața de 30 m² aparține Olgăi ROȘCA , lui Maxim ROȘCA și Lidiei ROȘCA , fiecare dintre aceștia deținând cote-părți distincte.

- Fotografii realizate la data de 14 aprilie 2023, între orele 08:00 și 19:31, din examinarea cărora se observă existența unor construcții, inclusiv o casă de locuit, în care se pot identifica deficiențe structurale evidente, precum surpări, crăpături în pereți și alte neajunsuri ale construcției.

- Procesul-verbal de constatare din data de 18 aprilie 2023, întocmit de agentul constatator Radu AVASÎLOAIE, specialist principal în cadrul Primăriei orașului *****, prin

care s-a sesizat fapta contravențională și s-a propus pornirea procedurii contravenționale împotriva Olgăi ROȘCA , a lui Maxim ROȘCA și a Lidiei ROȘCA pentru efectuarea reconstrucției unei case de locuit individuale în lipsa actelor permisive.

- Lămurirea oferită de doamna Olga ROȘCA la data de 18 aprilie 2023, prin care aceasta declară că plângerea formulată de Svetlana SVIRIDOVA nu corespunde realității, negând că ar fi efectuat vreo modificare sau vreo construcție asupra casei aflate în coproprietatea sa.

- Procesul-verbal de cercetare la fața locului din data de 05 mai 2023, efectuat asupra gospodăriei Svetlanei SVIRIDOVA, amplasată în centrul orașului *****, *****. Obiectul cercetării îl constituie gardul din partea de sud a gospodăriei, care se deteriorează din cauza scurgerilor de apă provenite de pe acoperișul locuinței vecinilor Olga ROȘCA , Lidia ROȘCA și Maxim ROȘCA, amplasată la o distanță de aproximativ 50 de centimetri de gard. Această situație produce deteriorarea beciului din curtea Svetlanei SVIRIDOVA , întrucât apele pluviale se revarsă peste bordură și pătrund în interior. Cercetarea a fost efectuată în prezența domnului GENCIU P., angajat al Primăriei orașului *****, care nu a formulat obiecții. La procesul-verbal au fost anexate 7 fotografii efectuate în procesul cercetării.

- Ordonanța de recunoaștere în calitate de victimă pe cauza contravențională din 05 mai 2023, prin care Svetlana SVIRIDOVA a fost declarată victimă.

- Procesul-verbal de audiere a victimei din aceeași dată, 5 mai 2023, în care aceasta a arătat că lucrările de construcție efectuate de Lidia ROȘCA la imobilul din str-la 1 ***** *****au fost realizate în lipsa actelor permisive prevăzute de legislația în vigoare. Victima a reiterat afirmațiile din plângere, precizând că prin aceste construcții iau fost cauzate prejudicii materiale.

- Planul geometric al bunului imobil cu nr. cadastral *****situat pe str. **********din orașul *****, *****, beneficiară fiind Svetlana SVIRIDOVA . Acest plan a fost eliberat la 16 iulie 2015.

- Decizia din 27 noiembrie 2015, nr. 4/51, prin care a fost modificată informația grafică aferentă terenului cu nr. cadastral *****având suprafața de 0,1143 ha. În urma corectării măsurătorilor, terenul a fost înregistrat cu suprafața de 0,0533 ha, iar construcțiile existente au fost înscrise pe numele Lidiei ROȘCA , Olgăi ROȘCA și lui Maxim ROȘCA , conform cotelor-părți din dreptul de proprietate. Totodată, prin această decizie s-a autentificat dreptul de proprietate privată comună asupra imobilului de pe str-la 1 ***** *****, cu stabilirea cotelor de 2/3, 1/6 și 1/6 asupra terenului în suprafață de 0,03533 ha, destinat exploatării și deservirii casei de locuit individuale și construcțiilor gospodărești. Beneficiarilor li s-au impus și anumite obligații specifice.

- Planul geografic referitor la terenurile utilizate de Svetlana SVIRIDOVA și de familia ROȘCA , însoțit de decizia din 29 septembrie 2016, nr. 415, prin care s-a dispus atribuirea către doamna SVIRIDOVA a unui lot de teren cu suprafața de 0,06 ha pentru exploatarea și deservirea casei individuale de locuit din str. **********. Documentația este completată cu planul geometric al imobilului, extrasul din Registrul bunurilor imobile și reprezentarea grafică a amplasamentului în GeoPortal, care confirmă dreptul de proprietate al Svetlanei SVIRIDOVA asupra casei individuale de locuit.

- Procesul-verbal de cercetare la fața locului din 05 mai 2023, efectuat de această dată asupra gospodăriei familiei ROȘCA , situată în orașul *****, str-la 1 ***** *****. Cercetarea a fost efectuată cu acordul Olgăi ROȘCA. În procesul-verbal se consemnează amplasarea construcțiilor și a gardurilor, inclusiv faptul că ulucile de scurgere a apelor pluviale direcționează apa către proprietatea vecinei Svetlana SVIRIDOVA, aspect care constituie un punct de litigiu între părți. La procesul-verbal de cercetare a gospodăriei familiei ROȘCA au fost anexate cinci fotografii care ilustrează situațiile consemnate în cuprinsul actului.

- Adeverința de înregistrare a dreptului de proprietate, eliberată pe numele Lidiei ROȘCA , al Olgăi ROȘCA și al lui Maxim Valeriu ROȘCA. Documentul este emis în baza hotărârii Primăriei ***** din 27 septembrie 1990 și a fost întocmit la data de 02 aprilie 1993. Potrivit cărții de imobil, construcțiile aflate pe terenul respectiv sunt: casa de locuit marcată cu litera A, o anexă A1, cerdacul - a, șura notată cu cifra 4 și toaleta notată cu I. Suprafața fiecărei construcții este de 66,1 m² pentru casa de locuit, 34,6 m² pentru anexă, 4,8 m² pentru cerdac, 30,1 m² pentru șură și 1 m² pentru toaletă. Dreptul de proprietate este confirmat și prin certificatul de moștenitor legal emis la 07 aprilie 1993, prin care Lidia ROȘCA , împreună cu copiii minori Olga ROȘCA și Maxim ROȘCA , au fost recunoscuți ca moștenitori legali ai defunctului Valeriu ROȘCA . Certificatul de proprietate eliberat la cerere la data de 16 octombrie 2014. Planul geometric anexat la certificatul de proprietate, întocmit pe numele Lidiei ROȘCA și aferent bunurilor imobile amplasate pe terenul respectiv.

- Hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din anul 2018, prin care a fost respinsă acțiunea civilă formulată de Svetlana SVIRIDOVA, precum și Decizia Curții de Apel Chișinău și Decizia Curții Supreme de Justiție prin care soluția privind respingerea acțiunii a rămas în vigoare.

- Procesul-verbal de audiere a persoanei împotriva căreia a fost pornit procesul contravențional, întocmit la 11 mai 2023. În cadrul acestuia, Olga ROȘCA a declarat că locuiește împreună cu Lidia ROȘCA și Maxim ROȘCA la adresa menționată anterior și că sunt coproprietari asupra imobilului cu nr. cadastral ***** drept dobândit prin certificat de moștenitor după decesul tatălui lor, Valeriu ROȘCA, survenit în anul *****. Ea a precizat că locuința a rămas în starea în care a fost moștenită, fără a se fi efectuat reamenajări, modificări sau reparații. Referitor la toaleta din exteriorul curții, Olga ROȘCA a arătat că aceasta a fost astupată în anul 2000, iar soțul său a construit alta la hotarul cu gardul vecinei Svetlana SVIRIDOVA, fără autorizație, din necunoaștere. Suprafața acestei construcții este de aproximativ 5 m². Ea a mai recunoscut că ulucile de pe acoperiș direcționează apele pluviale spre beciul vecinei și s-a obligat să monteze în cel mai scurt timp o țeavă pentru redirecționarea scurgerilor. A subliniat că nu au fost construite case de locuit suplimentare, pe terenul din proprietate se află o groapă cu adâncimea de aproximativ 50 cm și suprafața de 5 m², utilizată pentru acumularea apei menajere.

- Procesul-verbal cu privire la contravenție nr. 19 din 11 mai 2023, prin care a fost individualizată fapta imputată Olgăi ROȘCA și s-a solicitat instanței aplicarea sancțiunii contravenționale prevăzute de art.179 Cod contravențional.

- De către Svetlana SVIRIDOVA au fost prezentate: fotografii efectuate în gospodăria sa și copia contractului de vânzare-cumpărare a imobilului din str. ***** 54, or *****, *****.

9. Analizând circumstanțele cauzei în raport cu ansamblul probelor administrate, instanța de recurs este chemată să verifice existența faptei contravenționale, întrunirea elementelor constitutive ale contravenției imputate și vinovăția persoanei în vederea menținerii actului de constatare și a propunerii de sancționare formulate de agentul constatator.

Cu privire la conținutul normativ al art.179 Cod contravențional, Colegiul reține că aceasta sancționează *executarea construcțiilor de orice categorie, precum și a lucrărilor de modificare, reamenajare, consolidare ori reparație capitală, indiferent de destinația și forma de proprietate a imobilului, în lipsa autorizației de construire eliberate de autoritatea competentă*. Prin urmare, pentru constatarea existenței contravenției este necesară dovedirea cumulativă a executării efective a unor lucrări de construcție sau reconstrucție, caracterului neautorizat al acestora, legăturii directe dintre fapta materială și persoana vizată

Sub aspectul *obiectului juridic*, contravenția prevăzută de art.179 Cod contravențional protejează disciplina în domeniul construcțiilor și regimul juridic al autorizării lucrărilor de construire, fiind sancționate exclusiv acele fapte care aduc atingere acestor relații sociale prin efectuarea unor lucrări concrete, determinate și verificabile.

Din analiza actelor dosarului, Colegiul constată că imobilul situat pe str-la 1 ***** nr. *****, or. *****, *****, cu nr. cadastral ***** se află în coproprietatea Olgăi ROȘCA, a fratelui său Maxim ROȘCA și a mamei sale, Lidia ROȘCA, fapt confirmat prin extrasul din Registrul bunurilor imobile, adeverința de înregistrare a dreptului de proprietate din 02 aprilie 1993 și certificatul de moștenitor legal din 07 aprilie 1993, dreptul de proprietate fiind dobândit ca urmare a decesului lui Valeriu ROȘCA în anul *****.

Totodată, prin decizia Primăriei ***** din 27 septembrie 1990, a fost recunoscut dreptul de proprietate asupra unei case de locuit cu suprafața de 77,9 m² și a unui șopron, chiar dacă aceste construcții erau inițial edificate fără autorizație. În consecință, o parte din construcțiile existente au fost preluate în patrimoniu în starea de fapt existentă, iar acestea nu pot fi imputate Olgăi ROȘCA ca fapte proprii de edificare sau reconstrucție neautorizată, în lipsa probelor privind intervenții ulterioare realizate de aceasta.

Referitor la acuzația privind edificarea unei construcții noi sau efectuarea unor reconstrucții capitale, Colegiul reține că probele administrate nu confirmă existența unor asemenea lucrări asupra casei de locuit. Fotografiile realizate la data de 14 aprilie 2023, precum și procesele-verbale de cercetare la fața locului din 05 mai 2023, surprind anumite deficiențe structurale, scurgeri de ape pluviale și apropierea construcțiilor de hotarul proprietății vecine, însă nu atestă executarea unor lucrări de edificare sau modificare substanțială a construcției principale, în sensul art.179 Cod contravențional.

De asemenea, actele cadastrale și hotărârile judecătorești civile anterioare nu consemnează existența unor construcții neautorizate de tip locuință și nici realizarea unor reconstrucții recente, fiind reținută o situație juridică stabilă a imobilului, cu existența unui conflict de vecinătate, dar fără constatări privind încălcări ale regimului de autorizare a construcțiilor.

Singura lucrare de construcție reflectată în materialele cauzei o constituie toaleta de curte cu suprafața de aproximativ 5 m², amplasată la limita de hotar cu proprietatea Svetlanei SVIRIDOVA. Acest fapt a fost recunoscut de Olga ROȘCA în declarația sa din 11 mai 2023, însă aceasta a arătat că lucrarea a fost realizată de soțul său, fără autorizație, din necunoașterea obligației legale. Această declarație nu este infirmată de alte probe, iar din materialele cauzei nu rezultă implicarea nemijlocită a Olgăi ROȘCA în executarea lucrării.

În acest context, Colegiul subliniază că simpla calitate de coproprietar al imobilului nu este suficientă pentru angajarea răspunderii contravenționale, în lipsa unor probe certe care să demonstreze participarea personală, directă sau indirectă, la săvârșirea faptei imputate.

Mai mult, Colegiul reține că, potrivit art.150 alin.(1) lit.l) Cod urbanismului și construcțiilor, *lucrările de execuție a construcțiilor auxiliare sau a anexelor cu suprafața construită de până la 15 m², realizate la case individuale amplasate pe terenuri proprietate privată, cu excepția imobilelor cu statut de monument sau aflate în zone protejate, nu necesită autorizație de construcție, cu condiția respectării retragerii normative față de hotarul terenului și respectarea normelor sanitare și antiincendiare. Investitorul este însă obligat să asigure, pe propria răspundere, respectarea acestor condiții sau, în caz de depășire a suprafeței de 15 m², să notifice autoritatea administrației publice locale, asumându-și consecințele demolării, dacă acestea nu sunt respectate.*

În speță, potrivit procesului-verbal de contravenție nr. 19 din 11 mai 2023, agentul constatator a reținut că, pe str. la ***** nr. *****, *****, oraș *****, s-ar fi edificat *o construcție cu suprafața totală de aproximativ 4–5 m²,* cu abateri minore față de planul casei existente, fără eliberarea actelor permisive de către autoritatea publică locală.

Având în vedere dispozițiile art.150 alin.(1) lit.l), Colegiul constată că suprafața construcției imputate se încadrează sub plafonul de 15 m², ceea ce atrage aplicarea regimului special prevăzut de lege, respectiv scutirea de obligația obținerii autorizației, cu condiția respectării normelor tehnice și sanitare. Din materialele dosarului nu rezultă existența unor încălcări ale retragerii normative sau a normelor de protecție a sănătății și securității, iar actele probatorii arată că lucrarea în cauză se limitează la o anexă minoră (toaleta de curte), edificată de soțul Olgăi ROȘCA , fără participarea efectivă a acesteia.

Prin urmare, fapta imputată Olgăi ROȘCA nu poate fi calificată ca săvârșire a contravenției prevăzute de art.179 Cod contravențional, întrucât se încadrează în regimul legal al construcțiilor auxiliare și nu întrunește elementele materiale sau subiective ale contravenției.

Sub aspectul *laturii obiective*, instanța de recurs constată că procesul-verbal cu privire la contravenție nr. 19 din 11 mai 2023 se limitează la o descriere generală a unei pretinse construcții neautorizate, fără individualizarea exactă a lucrării, a momentului executării acesteia, a caracterului său (construcție nouă, modificare, reconstrucție capitală) și a persoanei care a realizat-o. Or, probele administrate relevă exclusiv existența unei anexe de dimensiuni reduse, care nu poate fi echivalată cu edificarea unei case de locuit și nici cu o reconstrucție capitală.

În lipsa unor probe clare și concludente privind existența elementului material al contravenției și a legăturii directe cu persoana Olgăi ROȘCA, instanța de recurs concluzionează că nu sunt întrunite elementele constitutive ale contravenției prevăzute de

art.179 Cod contravențional, iar soluția instanței de fond se impune a fi menținută ca legală și temeinică.

Sub aspectul *laturii subiective*, Colegiul penal reține că contravenția prevăzută de art.179 Cod contravențional se săvârșește cu intenție directă, fiind necesar ca făptuitorul să fi avut reprezentarea caracterului ilicit al faptei și să fi urmărit sau acceptat în mod conștient producerea rezultatului contrar legii, respectiv eludarea regimului juridic al autorizării construcțiilor.

Din declarațiile date de Olga ROȘCA, consemnate în procesul-verbal de audiere din 11 mai 2023, rezultă că aceasta nu a avut reprezentarea caracterului ilicit al faptelor imputate, afirmând în mod constant că nu a executat personal lucrări de construcție sau reconstrucție, iar singura lucrare realizată – edificarea unei toalete de curte – a fost efectuată de soțul său, fără obținerea autorizației, din necunoașterea obligației legale, aspect care nu a fost infirmat prin alte mijloace de probă.

Totodată, Colegiul reține ca relevant faptul că Olga ROȘCA a manifestat o atitudine de bună-credință, exprimându-și disponibilitatea de a remedia consecințele scurgerilor apelor pluviale prin montarea unei țevi de redirecționare, conduită care nu este compatibilă cu existența intenției directe de a încălca dispozițiile legale privind regimul autorizării construcțiilor.

În lipsa unor probe care să demonstreze că Olga ROȘCA a cunoscut caracterul neautorizat al lucrării și a urmărit ori a acceptat în mod conștient realizarea acesteia, instanța constată că elementul subiectiv al contravenției nu este întrunit.

10. Prin urmare, raportat la ansamblul materialului probator, Colegiul penal apreciază că vinovăția Olgăi ROȘCA în săvârșirea contravenției prevăzute de art.179 Cod contravențional nu a fost dovedită în mod suficient, situația de fapt relevând existența unor construcții moștenite și recunoscute prin acte oficiale, precum și edificarea unei anexe minore de către o altă persoană, și nu realizarea de către Olga ROȘCA a unor lucrări de construcție neautorizată, în sensul și în accepțiunea legii contravenționale.

Astfel, analizând mijloacele de probă administrate de agentul constatator în susținerea învinuirii aduse Olgăi ROȘCA, Colegiul penal reține că acestea, examinate individual și în ansamblu, nu sunt apte să dovedească existența faptei contravenționale și vinovăția persoanei vizate, în sensul cerut de art.179 Cod contravențional.

Prin urmare, plângerea depusă de Svetlana SVIRIDOVA la data de 28 februarie 2023 reprezintă un act de sesizare a autorității competente, exprimând o poziție subiectivă a petentei, însă nu constituie, prin ea însăși, probă a săvârșirii contravenției, nefiind susținută de constatări tehnice, expertize sau alte mijloace obiective de probă care să confirme existența unei construcții neautorizate recente ori efectuarea unor lucrări de reconstrucție.

Decizia din 27 septembrie 1990, precum și actele de proprietate ulterioare (adeverințe, certificate de moștenitor, extrase din Registrul bunurilor imobile) atestă dreptul de proprietate asupra construcțiilor existente, însă nu conțin informații privind executarea unor lucrări neautorizate ulterioare și nu probează existența unei intervenții recente asupra imobilului care să întrunească elementele contravenției imputate.

În ceea ce privește fotografiile efectuate la data de 14 aprilie 2023, Colegiul constată că acestea ilustrează starea generală a unor construcții existente, cu eventuale deficiențe

structurale (crăpături, surpări), însă nu demonstrează natura lucrărilor, momentul executării acestora, persoana care le-ar fi realizat și nici faptul că ar fi vorba despre lucrări de construcție, reconstrucție sau modificare executate fără autorizație, în sensul art.179 Cod contravențional.

Procesul-verbal de constatare din 18 aprilie 2023 și procesul-verbal cu privire la contravenție nr. 19 din 11 mai 2023 consemnează poziția agentului constatator, însă nu sunt însoțite de probe materiale sau tehnice (acte de control în construcții, schițe comparative, constatări cadastrale, expertize tehnice, autorizații inexistente confirmate oficial), care să permită instanței verificarea obiectivă a afirmațiilor consemnate. Or, potrivit principiilor procesului contravențional, procesul-verbal nu se bucură de forță probantă absolută, iar simpla sa întocmire nu este suficientă pentru angajarea răspunderii contravenționale.

Explicațiile oferite de Olga ROȘCA , precum și procesul-verbal de audiere din 11 mai 2023, relevă faptul că aceasta nu a recunoscut efectuarea unor lucrări de reconstrucție a casei de locuit, declarând în mod constant că imobilul a rămas în starea moștenită. Singura împrejurare admisă de aceasta vizează construirea unei toalete exterioare, realizată de soțul său, fără autorizație, aspect care nu a fost individualizat distinct ca fapt contravențional, nu a fost supus unei delimitări clare sub aspectul subiectului activ și nu poate fundamenta automat răspunderea contravențională a Olgăi ROȘCA pentru reconstrucția unei case de locuit, așa cum s-a reținut în procesul-verbal.

Procesele-verbale de cercetare la fața locului din 05 mai 2023, atât asupra gospodăriei Svetlanei SVIRIDOVA, cât și asupra gospodăriei familiei ROȘCA, au ca obiect principal scurgerea apelor pluviale și amplasarea gardurilor, chestiuni ce țin de un litigiu de vecinătate, fără a conține constatări certe privind executarea unor lucrări de construcție sau reconstrucție fără autorizație, în sensul strict al art.179 Cod contravențional.

Totodată, declarațiile victimei Svetlana SVIRIDOVA reiterate în procesul-verbal de audiere exprimă percepția subiectivă a acesteia asupra situației de fapt, însă nu sunt susținute de probe obiective, apte să demonstreze existența unei fapte contravenționale și legătura directă a acesteia cu persoana Olgăi ROȘCA .

Documentele cadastrale, planurile geometrice și deciziile administrative prezentate în cauză stabilesc regimul juridic al terenurilor și construcțiilor, dar nu probează executarea unor lucrări neautorizate recente, nefiind realizată o comparație între situația anterioară și cea pretins modificată. În fine, hotărârile judecătorești definitive pronunțate în anul 2018 în litigiul civil dintre părți confirmă existența unui conflict de vecinătate de durată, însă nu pot fi utilizate ca temei probator pentru stabilirea unei fapte contravenționale distincte, săvârșite ulterior.

În aceste condiții, Colegiul penal constată că niciunul dintre mijloacele de probă administrate, separat sau în ansamblu, nu dovedește în mod cert existența unei lucrări de construcție sau reconstrucție neautorizate, momentul executării acesteia, persoana care a realizat lucrările, întrunirea elementelor constitutive ale contravenției prevăzute de art.179 Cod contravențional, or situația de fapt relevă că pe imobilul în cauză există construcții moștenite, recunoscute prin acte oficiale de proprietate, precum și o anexă minoră edificată de o altă persoană, fără implicarea nemijlocită a Olgăi ROȘCA. Prin urmare, nu se poate reține că aceasta ar fi efectuat lucrări de construcție neautorizată în sensul dispozițiilor

art.179 Cod contravențional, întrucât nu există probe care să demonstreze îndeplinirea elementelor materiale sau subiective ale contravenției, iar în lipsa unor probe pertinente, concludente și suficiente, acuzația contravențională rămâne la nivel de suspiciune, iar orice dubiu rezonabil profită persoanei vizate, conform principiului prezumției de nevinovăție.

11. Respectiv, Colegiul penal reconfirmă poziția instanței de fond, precum că, concluziile agentului constatator aferent vinovăției cet. ROȘCA Olga în comiterea încălcării prevederilor art.179 Cod contravențional, sunt nefondate, iar acuzarea formulată de agentul constatator nu se întemeiază pe careva probe certe și concludente, la materialele procesului contravențional nu au fost anexate probe materiale care ar confirma fapta incriminată de agentul constatator contravenientului, ceea ce echivalează cu neîndeplinirea obligației pozitive a agentului constatator de demonstrare a vinovăției contravenientului, or, simpla indicare a faptelor date în decizia cu privire la aplicarea sancțiunii contravenționale, nu poate temei de sancționare a persoanei.

Cu referire la situația analizată supra, în cadrul examinării recursului, Colegiul a fost în imposibilitate de a stabili elementele de bază în această cauză, care ar proba vinovăția lui ROȘCA Olga, în conjunctura în care, agentul constatator a stabilit în mod eronat pretinsa faptă contravențională, circumstanțe în care se remarcă lipsa dovezilor veridicității situației de fapt, reținute în procesul-verbal cu privire la contravenție contestat, astfel încât în favoarea contravenientei acționează principiul in *dubio pro reo.* În această ordine de idei, Colegiul penal subliniază că, deși procesul-verbal cu privire la contravenție și decizia de sancționare sunt acte administrative care emană de la o autoritate publică dotată cu competența de a constata și de a sancționa faptele contravenționale și se bucură de prezumția de legalitate, de autenticitate și de veridicitate, *sancționare contravențională a persoanei trebuie să fie susținută prin probe substanțiale, din care ar rezulta componența de contravenție.*

Astfel, instanța de recurs remarcă că vinovăția este unul din elementele constitutive a unei contravenții, care urmează a fi dovedită de agentul constatator, ori conform art.7 Cod contravențional *persoana poate fi sancționată numai pentru contravenția în a cărei privință este dovedită vinovăția sa, cu respectarea normelor prezentului cod*. Tot în acest context, potrivit art.375 Cod contravențional, *persoana acuzată de săvârşirea unei contravenții se consideră nevinovată atâta timp cât vinovăția sa nu este dovedită în modul prevăzut de prezentul cod. Nimeni nu este obligat sa dovedească nevinovăția sa. Concluziile despre vinovăția persoanei în săvârşirea contravenției nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate în condițiile prezentului cod se interpretează în favoarea persoanei în a cărei privință a fost pornit proces contravențional*.

Drept consecință, în privința făptuitorului nu se atestă nici o altă informație incriminatoare, decât cea stabilită conform constatării personale a agentului constatator din procesul verbal cu privire la contravenție, instanța de recurs concluzionează că vinovăția contravenientei ROȘCA Olga, de comiterea contravenției imputate, nu este dovedită şi nu se confirmă prin ansamblul de probe administrate în cadrul procesului contravențional.

În conformitate cu jurisprudența relevantă a Curții Europene a Drepturilor Omului, instanțele de judecată sunt obligate să demonstreze vinovăția persoanei prin adoptarea unor soluții motivate. Lipsa motivelor reprezintă o încălcare a dreptului la un proces echitabil, în cazul în care instanțele judecătorești naționale se abțin de a da un răspuns special și explicit

la cele mai importante întrebări, fără a-i oferi părții care le-a formulat posibilitatea de a ști dacă o anumită susținere a fost neglijată sau respinsă, acest fapt va fi considerat o încălcare a dreptului la un proces echitabil *(Ruiz Torija contra Spaniei, 09.12.1994, §29; Papon contra Franței (nr.2), dec., 15.12.2001; Boldea contra României, 15.02.2007, §30)*. Astfel că, instanța de recurs explică faptul că, agentul constatator are rolul de a administra probe în ordinea prevăzută de lege, necesare în vederea verificării legalității și temeiniciei procesului-verbal. Prin urmare, simpla constatare *ex propriis sensibus* a agentului constatator nu este suficientă pentru ca instanța să stabilească vinovăția unei persoane pe numele căreia s-a întocmit un proces-verbal contravențional. Respectiv, atât timp cât asupra faptelor descrise în conținutul actului sunt neconfirmate prin alte mijloace de probă, în sensul dat pot plana o serie de dubii, fiind aplicabil principiu de drept *in dubio pro reo*.

În susținerea poziției sale, Colegiul elucidează că, procesul-verbal de constatare și sancționare, nu poate face dovada deplină, prin el însuși, a existenței faptei, a autorului acesteia și a vinovăției, acest proces-verbal, fiind doar actul prin care o persoană este acuzată de săvârșirea contravenției. Or, este esențial faptul că, prezumția de veridicitate a faptelor constatate de agent și consemnate în procesul-verbal nu are caracter absolut, mai ales în cazul în care din probele administrate de „acuzare" instanța nu poate fi convinsă de vinovăția „acuzatului", dincolo de îndoiala rezonabilă, cu atât mai mult în conjunctura în care, așa cum a fost stabilit în cauza pendinte, la materialele cauzei nu a fost anexată de către agentul constatator nici o probă utilă întru confirmarea învinuirii aduse lui ROȘCA Olga.

Potrivit principiul caracterului personal al răspunderii contravenționale prevăzut la art.8 Cod contravențional, *persoana este supusă răspunderii contravenționale numai pentru fapte săvârşite cu vinovăție şi numai persoana care a săvârşit cu intenție sau din imprudență o faptă prevăzută de legea contravențională,* instanța de recurs constată omisiunea agentului constatator de a stabili corect și obiectiv elementele constitutive ale contravenției și a încadra juridic fapta, norma materială contravențională şi indiciile calificative ale elementelor constitutive ale contravenției în raport cu fapta contravențională, locul şi timpul săvârșirii ei, circumstanțele cauzei care au importanță pentru stabilirea faptelor şi consecințelor lor juridice, prin probe pertinente și concludente și respectiv, ajunge la concluzia că este ilegal a trage persoana la răspundere contravențională în temeiul unui proces-verbal care constată în mod arbitrar fapta comisă și încadrarea acestei fapte în temeiul normei speciale din Codul contravențional.

Colegiul reține că este inadmisibilă și contrară inclusiv principiilor consacrate de Legea contravențională la articolele 5, 7 și 8, întocmirea unui proces verbal în lipsa unui suport probator suficient, care urmează a fi cercetat în mod obiectiv conform art.425 alin.(3) Cod contravențional, de către agentul constatator și care urmează să stea la baza formulării concluziei privind comiterea faptei în circumstanțe concrete, săvârșirea faptei de către contravenient, întrunirea a faptei comise de contravenientă a tuturor elementelor constitutive a componenței de contravenție în baza căreia a fost încadrată juridic fapta, cât și lipsa circumstanțelor care înlătură caracterul contravențional al faptei, sau al răspunderii contravenționale.

Respectiv, Colegiul penal concluzionează asupra lipsei unui suport probatoriu suficient în sensul art.425 alin.(1), (3) și (5) Cod contravențional și art.442 alin.(1) Cod

contravențional, impune persoana în privința căreia a fost pornit proces contravențional, la examinarea cauzei în fond de instanța de judecată sau la exercitarea dreptului său de a contesta actul de constatare a faptei contravenționale și de aplicare a sancțiunii, să își probeze propria nevinovăție, prin prezentarea probelor, fapt care presupune efectiv, transferul sarcinii probațiunii de la partea acuzării, la partea apărării, situație care încalcă într-un mod inadmisibil principiul prezumției nevinovăției.

Astfel în măsura în care procesul verbal de constatare a contravenției nu este susținut de dovezi care corespund prevederilor legale procesuale în baza cărora s-a întocmit precum și din cauza că în cadrul acumulării probelor nu și-au găsit confirmare afirmațiile agentului constatator, iar petiționara respinge învinuirile aduse nu se mai poate susține temeinicia procesului verbal fără a indica prezumția de nevinovăție instituită de art.6 a Convenției. Or. potrivit practicii CEDO în cauzele referitoare contravenții sunt aplicate prevederile art.6 din CEDO cu toate garanțiile conferite de acesta contravenientul beneficiind de prezumția de nevinovăției (cauza Anghel vs României) sarcina probei revenind agentului constatator cu respectarea în acest mod a principiului egalității armelor.

În final, în urma aprecierii probele descrise conform propriei convingeri, formate în urma examinării lor în ansamblu, sub toate aspectele şi în mod obiectiv, călăuzindu-se de lege, Colegiul conchide că este necesară şi oportună doar încetarea procesului contravențional pornit în privința cet. ROȘCA Olga, deoarece în acțiunile făptuitoarei lipsesc elementele constitutive ale contravenției imputate, iar decizia de sancționare nu poate fi bazată pe presupuneri, dubiile în probarea învinuirii urmând a fi interpretate în favoarea făptuitoarei, astfel încât susținerea învinuirii de către agentul constatator poartă doar un caracter declarativ şi se bazează tocmai pe presupuneri, iar vinovăția adusă- nefiind obiectiv confirmată prin careva probe, or presupusa faptă comisă de ROȘCA Olga a fost examinată superficial, fără a intra în esența acuzației înaintate şi faptelor reținute în temeiul art.179 Cod contravențional.

12. Cu referire la pretențiile formulate de recurenta Svetlana SVIRIDOVA privind încasarea despăgubirilor materiale și morale pretins cauzate prin fapta imputată Olgăi ROȘCA , instanța le-a examinat în lumina dispozițiilor art.383 și art.384 Cod contravențional.

Potrivit art.383 alin.(3) Cod contravențional, *„persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional se repune în dreptul de care a fost privată și i se repară cheltuielile suportate în proces dacă, prin hotărâre definitivă, este declarată nevinovată sau răspunderea sa contravențională este înlăturată, cu excepția cazului de amnistie.” Din interpretarea literală a normei rezultă că dreptul la încasarea cheltuielilor suportate intervine doar* ***după rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești****.*

În același sens, art.384 alin.(2) lit.u) Cod contravențional *consacră dreptul persoanei împotriva căreia a fost pornit procesul contravențional „să ceară şi să primească despăgubiri pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile sau inacțiunile ilicite ale autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională.” Din aceste dispoziții rezultă că eventualele cereri de reparare a cheltuielilor suportate sau a prejudiciilor trebuie valorificate* ***separat, în cadrul procedurii civile****, după rămânerea definitivă a hotărârii în cauza contravențională.*

Având în vedere că, în prezenta cauză, instanța nu a constatat săvârșirea contravenției imputate Olgăi ROȘCA , nu poate fi angajată răspunderea materială a acesteia pentru prejudiciile invocate de reclamantă. În plus, pretențiile privind încasarea sumei de 100.000 lei cu titlu de prejudiciu moral și a sumei de 200.000 euro cu titlu de prejudiciu material nu sunt probate prin mijloace obiective**,** fiind doar rezultatul percepției subiective a părții vătămate.

Totodată, instanța a constatat că din probatoriul administrat rezultă existența unor neajunsuri în construcțiile de pe cele două gospodării și a efectelor scurgerilor pluviale asupra proprietăților. Aceste aspecte pot fi invocate în cadrul unei acțiuni civile contencioase, în vederea înlăturării influenței inadmisibile asupra proprietății vecine și a reparării prejudiciilor efectiv cauzate.

13. Colegiul penal apreciază că instanța de fond a dat o apreciere corectă probelor, a ținut cont de cerințele art.457-458 Cod contravențional, care prevăd examinarea cauzei contravenționale sub toate aspectele, complet și obiectiv, clarificând circumstanțele ce au importanță pentru soluționarea justă a cauzei. Conform prevederilor art.470 Cod contravențional, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute la art.466 Cod contravențional, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent.

Nici un motiv din cele indicate în dispoziția normei cuprinse la art.467-468 Cod contravențional nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței erorilor de drept și care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei contestate. Autorul își întemeiază recursul în baza art.466 Cod contravențional, care prevede că hotărârile pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanța de fond în cazurile indicate la lit. a)-l). Din lecturarea textului hotărârii adoptate și pronunțate asupra contestației făptuitorului pe faptul comiterii contravenției prevăzute de art.179 Cod contravențional, nu se reliefează împrejurarea că prima instanță a adus atingere art.6 CEDO, prin prisma motivării hotărârii judecătorești, or hotărârea cuprinde, circumstanțele constatate, probele pe care se întemeiază concluzia, norma contravențională în baza căreia este adoptată soluția, fiind dată în conformitate cu prevederile art.462 Cod contravențional.

Astfel, Colegiul Penal menționează că careva încălcări, sau abateri de la norma de drept, la emiterea încheierii, instanța de fond nu a admis, temeiurile invocate de recurent, neavând suport de fapt și de drept, or, nu era posibilă descoperirea și ridicarea probelor prin intermediul unei alte măsuri. Prin urmare, Colegiul consideră că instanța de fond a pronunțat o hotărâre legală, întemeiată și motivată, iar în situația în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care infirmă/afirmă acuzația, permițând părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de apel poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță *(Hotărârea CEDO Garcia Ruiz versus Spania).*

Față de lucrul judecat de primă instanță, Colegiul Penal constată o motivare amplă și temeinică a încheierii pronunțate cu privire la circumstanțele concludente în raport cu cerințele formulate, astfel fiind în corespundere cu exigențele articolului 6 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale. Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului argumentelor primei instanțe. În cazul în care instanța de fond și-a motivat

soluția luată, arătând în mod concret la împrejurările care fundamentează concluziile sale, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță.

14. Totodată cu titlu de precizare, Colegiul penal ține să menționeze că la data de 03.11.2025, a fost repartizat spre examinare judecătorului raportor Vitalie BUDECI, recursul declarat de SVIRIDOVA Svetlana, împotriva Hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 4-2947/24 din 23 septembrie 2025.

La data de 04 decembrie 2025, recurenta SVIRIDOVA Svetlana, contravenienta ROȘCA Olga și agentul constatator au fost înștiințați despre data ora și locul examinării recursului.

În înștiințarea remisă recurentei prin intermediul poștei electronice (sveta.swir1@gmail.com), a fost înștiințată despre faptul că recursul se va examina la data de 15.12.2025, ora 10:00 în incinta Curții de Apel Centru, iar în conformitate cu prevederile art.471 alin.(1) Cod contravențional, recursul se va judeca în lipsa părților. La fel în conformitate cu prevederile art.471 alin.(2) Cod contravențional partea a fost înștiințată că este în drept să depună referință în termen rezonabil până la examinarea cauzei.

Termenul rezonabil stabilit de lege se referă strict la perioada anterior examinării cauzei, pentru a permite judecătorului să studieze materialele și să formuleze hotărârea în cunoștință de cauză

Respectiv, Colegiul a examinat prezenta cauză contravențională la data de 15 decembrie 2025, în lipsa părților, iar pronunțarea hotărârii integrale a fost stabilită pentru 18 februarie 2026, potrivit dispozițiilor art.473 alin.(2) Cod contravențional.

În acest context se reține că după examinarea cauzei contravenționale, adică după data de 15.12.2025, recurenta SVIRIDOVA Svetlana a depus prin intermediul Secției de evidență și documentare procesuală mai multe cereri și anume la data de 30.12.2025 cerere de recuzare a judecătorilor BEȘELEA Eugeniu, Vitalie BUDECI și Olga COJOCARU, la data de 14.01.2026 cerere de accelerare a procedurii de examinare a cererii de recuzare, precum și alte cereri ce țin de solicitarea de a face cunoștință cu materialele cauzei contravenționale.

În acest context Colegiul ține să precizeze că cererile depuse de SVIRIDOVA Svetlana după 15.12.2025 (cerere de recuzare, cerere de accelerare a examinării recuzării, solicitări privind accesul la materialele dosarului etc.) au fost înaintate după încheierea termenului rezonabil pentru depunerea lor. Legea contravențională nu prevede dreptul de a introduce noi cereri sau referințe după finalizarea examinării fondului cauzei.

În baza principiului legal al finalității procedurii contravenționale și al respectării termenului rezonabil de depunere a materialelor, cererile depuse după finalizarea examinării fondului cauzei (15.12.2025) vor fi doar anexate la materialele cauzei pentru evidență.

Acest lucru respectă și dreptul recurentei la informare, dar nu aduce modificări procedurii deja desfășurate și nu afectează fondul cauzei, deoarece partea a fost corect și complet înștiințată înainte de examinarea recursului. Astfel, anexarea servește scopului de documentare și transparență, fără a încălca procedura legală sau principiile echității procesuale.

Prin urmare cererile depuse după 15.12.2025 nu pot fi examinate din motiv că termenul rezonabil pentru depunerea lor a expirat înainte de examinarea cauzei și examinarea fondului

cauzei a fost finalizată. Astfel, decizia Colegiului Penal de a anexa cererile la dosar fără a le examina este legală, temeinică și motivată.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că, prima instanță a dat o apreciere corectă probelor administrate și a adoptat o hotărâre întemeiată, iar cererea de recurs este neîntemeiată, Colegiul penal ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de victima Svetlana SVIRIDOVA și a menține Hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 4-2947/2024 din 23 septembrie 2025, fără modificări.

15. Conducându-se de prevederile art.473 alin.(1) pct.1) lit. c), 474 Cod contravențional, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru, -

D E C I D E :

Se respinge ca nefondat recursul declarat de către victima Svetlana SVIRIDOVA, împotriva Hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 4-2947/2024 din 23 septembrie 2025, în cauza contravențională intentată prin Procesul-verbal cu privire la contravenție nr. 19 din 11 mai 2023 în privința lui **Olga ROȘCA** în temeiul art.179 Cod contravențional, şi se menține fără modificări Hotărârea atacată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
Judecătorul **Eugeniu BEȘELEA**

Judecătorii **Ion BULHAC**

Vitalie BUDECI